

dr hab. prof. UTH Maria Parlińska
Wydział Inżynieryjny
Uczelnia Techniczno-Handlowa
im. H. Chodkowskiej w Warszawie

DZIEKAN
Kolegium Analiz Ekonomicznych
dr hab. Joanna Plebaniak, prof. SGH
25.11.19

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Aleksandry Pawłowskiej

pt. „**Dekompozycja Dochodów Gospodarstw Rolnych przy Wykorzystaniu
Metody Kontrfaktycznej**”

Promotor : Prof. dr hab. Włodzimierz Rembisz

Promotor pomocniczy: dr Agata Sielska

1. Podstawa opracowania recenzji

Podstawą opracowania recenzji jest pismo Pełnomocnika Rektora ds. Kolegium Analiz Ekonomicznych dr hab. Joanny Plebaniak prof. SGH z dnia 02 października 2019r. w sprawie powierzenia mi obowiązków recenzenta rozprawy doktorskiej mgr Aleksandry Pawłowskiej.

2. Stopień oryginalności problemu naukowego; aktualność i wartość poznawcza tematu

Podjęty temat jest niewątpliwie aktualny, jego znaczenie poznawcze jest bardzo ważne. Uzasadnienie do podjęcia takiego tematu wydaje się być oczywiste. Ujęcie jest autorskie w tym sensie, iż podnoszona jest kwestia analizy źródeł dochodów producentów rolnych ze szczególnym uwzględnieniem tej ich części, która związana jest uzyskiwaniem renty ekonomicznej i politycznej. Temat jest o tyle trudny iż w literaturze występuje wiele rozmytych poglądów oraz przede wszystkim ma to też znaczenie polityczne. Punktem wyjścia do rozważań jest paradygmat efektywnościowy ekonomii klasycznej, przy jednoczesnej roli

uzupełniającej interwencjonizmu. Producent rolny może w stosunkowo krótkim czasie osiągnąć pewien nadwyżkowy dochód wynikający ze wzrostu wydajności czynnika pracy, nieuwzględnionego w jego cenie na rynku, co definiowane jest jako renta ekonomiczna. Mechanizm pogoni za rentą znajduje także odzwierciedlenie na gruncie ekonomii politycznej, co wynika z ważnej roli czynnika instytucjonalnego. Interwencjonizm jest więc źródłem alternatywnego sposobu maksymalizacji dochodu przez osiągnięcie renty politycznej.

3. Cele i hipotezy badawcze; rozdziały – uwagi co do treści i ujęcia

Celem pracy, jak rozumie recenzent, było zbadanie wpływu wzrostu efektywności produkcji oraz mechanizmów polityki rolnej na dochody gospodarstw rolnych.

Autorka powinna cel pracy zdefiniować w formie bardziej skondensowanej. Ewentualne wyjaśnienia zastosowanych pojęć powinny być ujęte w dalszych zdaniach.

Dla osiągnięcia przyjętego celu głównego, sformułowano dwa cele cząstkowe:

- a. w pierwszym podjęto dyskusję na gruncie klasycznej teorii makroekonomii powstania renty ekonomicznej i politycznej u producentów rolnych.
- b. w drugim dokonano oszacowania przeciętnych wartości renty ekonomicznej i politycznej dla polskich producentów rolnych.

W pracy sformułowano tezę główną i cztery hipotezy badawcze.

Przyjęte hipotezy badawcze nie budzą większych wątpliwości, chociaż H1 wydaje się być obszerniejsza i zawiera H2 i H3. W takiej sytuacji można byłoby pominąć hipotezę pierwszą.

Zastosowane statystyczne metody badania przyczynowości w oparciu o analizę „propensity score” są wystarczająco zaawansowane i dostosowane dla weryfikacji przyjętych hipotez.

Uwagi techniczne:

- a. Powołując się na ustawy (np. str. 17) należałoby korzystać z tekstów jednolitych, obowiązujących w badanych latach. Równocześnie w spisie bibliografii podaje się pełną nazwę ustawy wraz z numerem dziennika ustaw.
- b. Dla przejrzystości tekstu warto stosować jednolitą numerację rozdziałów i podrozdziałów (tylko rzymski zapis numeryczny lub tylko arabski np. str.16).
- c. Prezentacja wszelkich danych zamieszczonych w tabelach na jednej stronie ułatwia ich odczyt oraz interpretację, a tego doktorantka nie przestrzega (np. tab.1 lub tab.2)
- d. Zapis danych liczbowych w tekście i tabelach z podziałem na tysiące ułatwia odczytanie ich wielkości i porównanie. (np. tab. 18, tab.25)
- e. Na wielu stronach na końcach poszczególnych linii „wiszą” spójniki jak a, i, do, z itp., które powinny być połączone z wyrazem następującym po nich np. za pomocą spacji twardej.
- f. Na niektórych wykresach opisy osi odciętych i rzędnych są słabo widoczne; publikując pracę należałoby zwrócić uwagę na ten problem.
- g. Bibliografia powinna być podzielona na pozycje zwarte, artykuły, akty prawne i netografię.

4. Ogólna wiedza teoretyczna kandydatki w dyscyplinie naukowej: ekonomia i finanse

Za szczególnie cenną część pracy wnoszącą najwięcej twórczo rozwiniętych wątków i wartości uznaję rozdziały służące weryfikacji tej pracy na drodze empirycznej. *Dokonania Autorki* są tutaj nowatorskie i stanowią znaczący wkład w teorię nauk ekonomicznych a w szczególności ekonomiki szczegółowej jak: ekonomika rolnictwa a przede wszystkim w dyscyplinie ekonomia i finanse

wykorzystanie modelowania szeregów czasowych danych finansowych. Powyższe właściwości pracy stanowią o jej znaczącym wkładzie w **rozwój nauk ekonomicznych dyscypliny ekonomia i finanse**.

5. Umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej przez kandydatkę

Rozprawę cechuje wysoka dyscyplina intelektualna Autorki, przejawiająca się w warsztacie naukowym, wnikliwej analizie studiów literaturowych polsko i obcojęzycznych, logicznej strukturze rozprawy, zgodności treści poszczególnych rozdziałów z ich tytułami, selekcji problemów w niej podejmowanych, symetryczności tekstu w rozdziałach. Dużą wartością pracy jest ponadto wszechstronne w wysokim stopniu wyczerpujące, na gruncie literatury przedmiotu oryginalne, odzwierciedlenie najnowszych osiągnięć myśli naukowej i doświadczeń praktycznych w sferze wykorzystania modeli .

6. Konkluzja

Nie lekceważąc uwag krytycznych mających charakter dyskusyjny, wysoko oceniam wartość merytoryczną recenzowanej pracy, jak i dającą się zauważyć rzetelność Doktorantki w prezentowaniu tez pracy oraz Jej ogromną pracowitość i dociekliwość, a także i dużą wiedzę, zarówno o roli i znaczeniu jakości dopasowania modeli do danych finansowych szeregów czasowych.

Podsumowując, stwierdzam, że przedłożona mi do recenzji rozprawa doktorska pt. „*Dekompozycja Dochodów Gospodarstw Rolnych przy wykorzystaniu Metody kontrfaktycznej*”, autorstwa mgr Aleksandry Pawłowskiej spełnia wymogi merytoryczne i formalne, stawiane rozprawom doktorskim w Ustawie o stopniach

naukowych i tytule naukowym z dnia 03 lipca 2018 r (Dz. U. z 2018r. poz.1669 nr 65, poz.595, art. 13.1).

Wnioskuje zatem do Rady Kolegium Analiz Ekonomicznych o dopuszczenie Autorki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Warszawa dn. 11 11. 2019

Olivia Parlińska